Total number of printed pages–4

1 (SEM–4/AR) SAN 2 (A)

2026

SANSKRIT

(Major/Minor–1)

Anandaram Dhekial Phookan College Library
Acc. No.
Date
Nagaon : Assam

Paper : SAN0400204

(Basics of Sanskrit Grammar)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

UNIT–I

(Declension and Conjugation)

(*Marks* : 15)

1. Answer the following questions : 1×3=3
अधस्तनानां प्रश्नानाम् उत्तरं लिखतु—

(a) What is the meaning of the term 'स्वरान्त' ?
'स्वरान्त' इति शब्देन किं सूच्यते ?

(b) नर is a व्यञ्जनान्त Pada.
(Write True ***or*** *False)*
नर इति व्यञ्जनान्तं पदं भवति।
(शुद्धम् अशुद्धं ***वा*** *लिखतु)*

(c) What is the वचन in the word 'त्रयः' ?
'त्रयः' इति पदे वचनं किमस्ति ?

2. Answer ***any one*** of the following : 10
अधस्तनेषु ***एकतमस्य*** उत्तरं लिखतु—

(a) 'राजन्' in all विभक्तिs and all वचनs.
'राजन्'-शब्दस्य सर्वासु विभक्तिषु सर्वेषु वचनेषु च रूपाणि लिखतु।

(b) 'साधु' in all विभक्तिs and all वचनs.
'साधु'-शब्दस्य सर्वासु विभक्तिषु सर्वेषु वचनेषु च रूपाणि लिखतु।

(c) All the forms of the root 'हन्' in लट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् and लृट्.
'हन्' इति धातोः लट्-लोट्-लङ्-विधिलिङ्-लृटः इति पञ्च ल-कारेषु प्राप्तानि सर्वाणि रूपाणि लिखतु।

3. Write a short note on ***any one*** of the following : 2
अधस्तनयोरेकस्य विषये संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया—
सर्वनाम; धातुः।

UNIT–II

(Māheśvarasūtra and Uccāraṇasthāna of Sanskrit Letters)

(*Marks* : 15)

4. Write a short note on ***any one*** of the following : 5
अधस्तनयोरेकतरस्य विषये संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया—
अच् ; हल्।

5. Answer ***any one*** of the following : 10
अधस्तनयोरेकतरस्य उत्तरं प्रदेयम्—

(a) Quote from your memory all the 14 Māheśvarasūtras.
चतुर्दशसंख्यकानि माहेश्वरसूत्राणि लिखतु।

(b) Discuss the importance of Māheśvarasūtra in Pāṇinian Grammar.
पाणिनीयव्याकरणे माहेश्वरसूत्राणां किं माहात्म्यमस्ति तद्विषये व्याख्या कार्या।

UNIT–III

(Scientific Background of Sanskrit Grammar)

(*Marks* : 15)

6. Explain the concepts : ***(any three)*** 5×3=15
व्याख्यायताम् ***(विषयत्रयम्)***—
स्वरवर्णः; व्यञ्जनवर्णः; अन्तस्थवर्णः; ह्रस्ववर्णः; दीर्घवर्णः; पाणिनिः।

Ali Ahmed Dhekial Phookan College Library * Nagaon : Assam * Acc. No. Date

UNIT–IV

(Technical Terms of Sanskrit Grammar)

(*Marks*: 15)

7. Answer the following : 1×5=5

अधस्तनानाम् उत्तरं प्रदेयम्—

(a) Does there exist a fixed gender of a प्रातिपदिक ?

प्रातिपदिकस्य नियतलिङ्गत्वमस्ति वा ?

(b) The suffix 'शतृ' is a कृत्प्रत्यय.

(Write True ***or*** *False)*

'शतृ' इति कृत्प्रत्ययः। *(शुद्धम् अशुद्धं* ***वा*** *लिखतु)*

(c) What is referred to by the term 'प्रकृति' ?

'प्रकृति'-पदेन किं सूच्यते ?

(d) Which tense is meant by the लङ्लकार ?

लङ्लकारेण कः कालो निर्दिश्यते ?

(e) What is the form of मात्रा of अ in the word 'अम्ब' ?

'अम्ब' इति पदे अकारस्य कीदृशी मात्रा अस्ति ?

8. Write short notes on ***any five*** of the following : 2×5=10

अधस्तनेषु प्रसङ्गं ***पञ्चकं*** गृहीत्वा संक्षिप्तां टिप्पणीं लिखतु—

तद्धितप्रत्ययः; वृद्धिः; आदेशः; उपधा; निष्ठा; विभाषा; सवर्णम्; इत्।

Anandaram Dhekiar Phukan College Library * Acc. No. * Date * Nagaon, Assam *